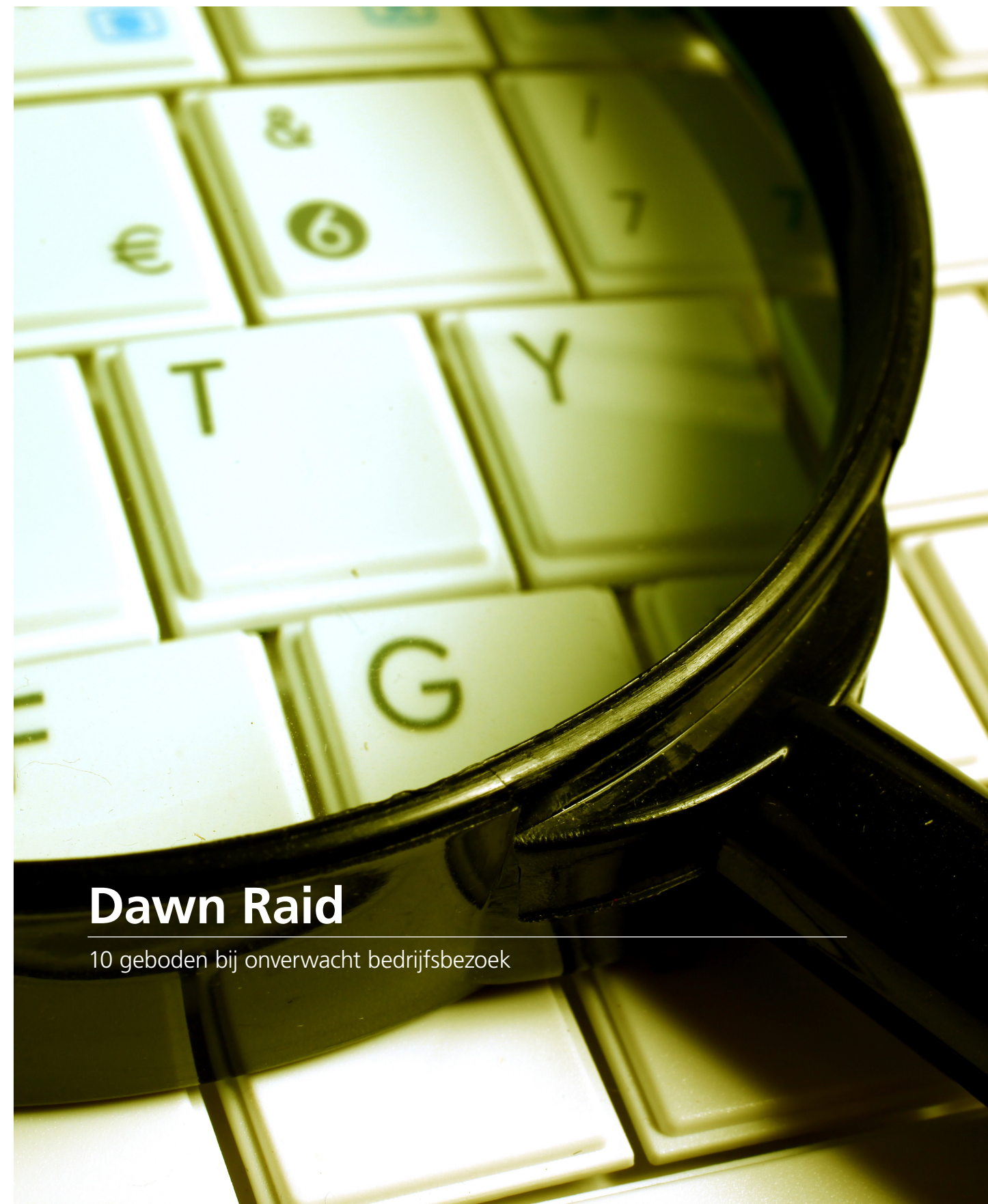

Dawn Raid

10 geboden bij onverwacht bedrijfsbezoek

CMS Legal Services EEIG (CMS EEIG) is a European Economic Interest Grouping that coordinates an organisation of independent law firms. CMS EEIG provides no client services. Such services are solely provided by CMS EEIG's member firms in their respective jurisdictions. CMS EEIG and each of its member firms are separate and legally distinct entities, and no such entity has any authority to bind any other. CMS EEIG and each member firm are liable only for their own acts or omissions and not those of each other. The brand name "CMS" and the term "firm" are used to refer to some or all of the member firms or their offices.

CMS locations:

Aberdeen, Algiers, Amsterdam, Antwerp, Barcelona, Beijing, Belgrade, Berlin, Bratislava, Bristol, Brussels, Bucharest, Budapest, Casablanca, Cologne, Dubai, Duesseldorf, Edinburgh, Frankfurt, Geneva, Glasgow, Hamburg, Hong Kong, Istanbul, Kyiv, Leipzig, Lisbon, Ljubljana, London, Luxembourg, Lyon, Madrid, Mexico City, Milan, Moscow, Munich, Muscat, Paris, Podgorica, Prague, Rio de Janeiro, Rome, Sarajevo, Seville, Shanghai, Sofia, Strasbourg, Stuttgart, Tehran, Tirana, Utrecht, Vienna, Warsaw, Zagreb and Zurich.

cms.law

De 10 geboden bij onverwacht bedrijfsbezoek

Het kan ook u of uw onderneming overkomen: op een ochtend staat de overheid onverwacht op de stoep. Een autoriteit wil toegang tot uw administratie, wil kopieën van uw computers, wil vragen stellen aan u en uw medewerkers. Dit gebeurt bij het ochtendgloren, als het verrassingseffect het grootst is: een "Dawn Raid".

Zo'n dawn raid is vaak het eerste moment waarop zichtbaar wordt dat de overheid u of uw onderneming onderzoekt. Voor het verdere verloop van dat onderzoek, en de uitkomst van de zaak, is het verloop van het bedrijfsbezoek vaak cruciaal. Zaken worden gewonnen of verloren, afhankelijk van hoe u en uw onderneming reageren bij het onverwachte bedrijfsbezoek.

Een groot aantal overheidsinstanties kan onaangekondigd op de stoep staan. Ze zijn ruwweg te verdelen in 2 hoofdgroepen: instanties die zich bezighouden met toezicht en instanties die zich bezighouden met strafrechtelijke handhaving.

Tot de toezichthouders behoren:

- Europese Commissie
- Autoriteit Consument en Markt (ACM)
- Autoriteit Financiële Markten (AFM)
- De Nederlandsche Bank (DNB)
- Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) (voorheen de Arbeidsinspectie)
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
- Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA)
- Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)
- Provinciale, regionale en gemeentelijke toezichthouders

Tot de organisaties belast met strafrechtelijke handhaving behoren:

- Politie
- Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (FIOD)
- Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) (na een bedrijfsongeval)
- Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
- VROM- Inlichtingen- en Opsporingsdienst
- Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA)

Welke instantie er ook op de stoep staat, in alle gevallen dient u zich te houden aan de volgende 10 geboden:

1. Weet wie er op de stoep staan

Zorg dat u exact weet welke personen van welke instantie(s) zich aandienen. Vraag inzage in legitimatiebewijzen en noteer namen en ambtelijke identificatienummers.

2. Weet waarvoor ze op de stoep staan

Zorg dat u precies weet wat het doel is van het officiële bezoek. Betreft het een bezoek in het kader van het toezicht of is er sprake van een strafrechtelijk onderzoek?

3. Weet wat men bij u komt doen

De ambtenaren komen niet zomaar op bezoek, men heeft een concreet doel voor ogen. Dat kan bijvoorbeeld zijn het in beslag nemen van administratie, het kopiëren van digitale gegevens of het verhoren van getuigen. Zorg dat u een compleet beeld heeft van de onderzoeksactiviteiten die de ambtenaren willen verrichten.

4. Geef de ambtenaren een veilig 'hoofdkwartier'

De ambtenaren zullen om een eigen ruimte vragen, waar zij kunnen overleggen en de resultaten van hun onderzoek kunnen verzamelen. Begeleid hen naar een aparte vergaderzaal. Werkruimten, ruimten met administratie of dossiers of ruimten met niet-beveiligde toegang tot het computersysteem zijn niet geschikt. Zie punt 9.

5. Bel uw advocaat

In alle gevallen is het raadzaam uw advocaat te bellen. Op grond van de informatie die u heeft verzameld, is uw advocaat in staat in te schatten hoe serieus of ernstig het bezoek moet worden genomen. Uw contactpersonen van het CMS Dawn Raid Team zijn:

Edmon Oude Elferink +32 2 65 00 454 (kantoor)
+32 479 13 36 47 (mobiel)

Robert Bosman: +32 2 65 00 452 (kantoor)
+32 475 45 86 85 (mobiel)

6. Bepaal wie namens de onderneming de contactpersoon is

De ambtenaren zullen vragen hebben. Dat kunnen heel eenvoudige vragen zijn over bedrijfsprocessen of waar bepaalde documenten worden bewaard, maar dat kunnen ook complexe vragen zijn over gebeurtenissen of incidenten uit het verleden. In alle gevallen is het zaak dat niet 'zomaar' iedereen informatie aan de ambtenaren verstrekt, maar dat die taak bij één persoon wordt neergelegd. Dat voorkomt dat onjuiste of onvolledige informatie wordt verstrekt. Zodra uw advocaat ter plaatse is gekomen, zal hij deze taak overnemen.

7. Werk nergens vrijwillig aan mee

Van groot belang is dat de rechtspositie van u en uw onderneming glashelder wordt vastgesteld. De ambtenaren kunnen beschikken over een arsenaal aan wettelijke bevoegdheden. Zo mogen zij documenten opvragen, inzien, kopiëren en soms in beslag nemen, ze mogen monsters nemen, kopieën maken van digitale gegevens, etc. Dat mogen zij echter alleen in bepaalde gevallen. De enige mogelijkheid om de juridische basis van het optreden van de ambtenaren eenduidig vast te stellen, is om nergens vrijwillig aan mee te werken, maar altijd het 'bevel' of de 'vordering' van de ambtenaren af te wachten. Uw advocaat zal hierop toezien.

8. Ga niet in gesprek met de ambtenaren

Het kan zijn dat de ambtenaren met u of één van uw medewerkers in gesprek willen of een verklaring willen opnemen. Zorg dat zo'n gesprek niet zonder advocaat wordt gevoerd. Verzoek de ambtenaren dan ook te wachten totdat uw advocaat ter plaatse is. Alleen in het geval de ambtenaar dreigt met een boete wegens niet-meewerken heeft u geen keuze.

9. Waak tegen 'fishing expeditions'

Dat men een onderzoek doet, betekent niet dat men onbeperkt toegang heeft tot alle informatie en alle documenten van uw onderneming. De activiteiten van de ambtenaren moeten in redelijk verband staan met het doel van hun onderzoek. Maak bezwaar als dat verband niet duidelijk is. Bijvoorbeeld: men stelt onderzoek te doen naar gebeurtenissen in de periode 2008 en 2009, maar men neust in documenten uit 2012.

10. Leg uw bezwaren schriftelijk vast

Het kan zijn dat u het niet eens bent met het optreden van de ambtenaren. Dan volstaat het niet dat u later – misschien veel later – tegen een rechter betoogt dat u “ook toen al” heeft geprotesteerd. Als u bezwaren heeft, schrijf ze op, maak een kopie van uw aantekeningen en geef de kopie aan de ambtenaren mee. Stuur liefst nog dezelfde dag een aangetekende brief met uw bezwaren naar de ambtenaren of hun baas, of laat dat doen door uw advocaat. Houd uiteraard zelf een kopie van de brief.